

сильних і слабких сторонах козацької піхоти. *Б.Черкас* також презентував свою нову книгу «Синьоводська битва 1362 р.».

Наприкінці читань депутат постійної комісія з питань культури, історико-культурної спадщини, духовного відродження та засобів масової інформації Львівської обласної ради *О.М.Стахів* привітав його учасників та виконав кілька українських народних пісень у супроводі бандуриста. Потім науковці прибули до Жидачева, де ведеться робота з підготовки приміщення майбутнього краєзнавчого музею, для обговорення його концепції та експозиції.

Завершуючи наукове зібрання, її учасники запропонували видати друком свої доповіді й повідомлення (як це робилося після двох останніх читань) і присвятити цей збірник пам'яті *Б.Г.Возницького*.

Г.В.Боряк (Київ)

ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ СПІЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ КОМІСІЇ ІСТОРИКІВ

1 листопада 2012 р. у Москві в Інституті всесвітньої історії РАН відбулося чергове засідання Спільної українсько-російської комісії істориків, представленої переважно спеціалістами академічних інститутів України та Російської Федерації. Українську делегацію на чолі з директором Інституту історії України НАНУ акад. *В.А.Смолієм* склали його співробітники, доктори історичних наук *Г.В.Боряк, Г.В.Касьянов, І.І.Колесник, О.Є.Лисенко, В.М.Ричка* та *О.А.Удод*. З російського боку у засіданні взяли участь такі науковці: директор Інституту всесвітньої історії РАН акад. *О.А.Чубарьян, В.В.Іщенко* (Інститут всесвітньої історії РАН), *Є.Й.Пивовар* та *Л.Є.Горизонтов* (Російський державний гуманітарний університет), *І.М.Данилевський* (Вища школа економіки), *М.В.Дмитрієв* (Московський державний університет ім. М.В.Ломоносова), *В.А.Кучкін* (Інститут російської історії РАН), *В.І.Мироненко* (Інститут Європи РАН), *Т.Г.Тайрова* (Центр вивчення історії України Санкт-Петербурзького державного університету), *Б.М.Флоря* (Інститут слов'янознавства РАН).

Після традиційних інформацій співголів комісії – акад. *В.А.Смолія* та акад. *О.А.Чубарьяна* – про здобутки та плани істориків обох країн, а також проблеми академічних співтовариств в Україні та Російській Федерації, присутні взяли участь в обговоренні концепції перспективного історіографічного проекту, контури якого поступово вимальовувалися у дискусіях під час подібних форумів упродовж останніх двох – трьох років.

Ідеться про два паралельні узагальнюючі дослідження про динаміку розвитку історичної науки в Україні та Російській Федерації за два останні десятиліття через призму висвітлення ключових проблем національної історії ХХ ст. Ці дві колективні праці (скоріше за все – у вигляді нарисів), за задумом членів комісії, могли б репрезентувати теоретико-методологічні, джерельні та фактографічні здобутки двох національних історіографій і могли б бути оприлюднені у спільному виданні під умовною назвою «Проблеми української і російської історії ХХ ст. у висвітленні національних історіографій новітньої доби (кінець 1980-х – 2012 рр.)».

Предметом дискусії стало кілька альтернативних пропозицій щодо концепції проекту і структури нарисів. Зокрема, українські учасники озвучили такі можливі підходи до побудови дослідження: хронологічний (історія України ХХ ст. ділиться на 12 широких хронологічних періодів, наприклад «Україна в двох імперіях на початку

століття», «Україна у Першій світовій війні (1914–1916 рр.)», «Українська революція (1917–1923 рр.)», «УСРР у добу непу (1921–1928 рр.)» тощо); тематичний (запропоновано 21 тематичний блок, зокрема «Становлення української нації в кордонах двох імперій (1900–1916 рр.)»; «Історіографія УНР», «Держава гетьмана П.Скоропадського в оцінках істориків» тощо); синтетичний (ідеється про узагальнюючі дослідження в межах цілого століття, наприклад, «Дипломатична історія України», «Демографічна історія України», «Етнонаціональна історія України», «Регіональна історія України» тощо). Автором зазначених пропозицій виступив *С.В.Кульчицький*.

Значний інтерес викликала ідея *І.І.Колесник* щодо проблемного підходу до побудови історіографічних нарисів. Зокрема, запропоновано зупинитися на аналітичному дослідженні історіографічного доробку обох країн з однієї або кількох ключових проблем, як-от: «Політичні системи і політичні режими в Україні у ХХ ст.», «Основні етапи і моделі модернізації економіки України», «Образи війни і революції у суспільній свідомості і науковому дискурсі», «Україна у ХХ ст.: національне питання vs мультикультуралізм», «Культурні ідентичності і колективна пам'ять українців» тощо.

Російські колеги запропонували свій – проблемно-тематичний – варіант концепції можливого проекту, що передбачає підготовку десяти нарисів: «Модернізація Росії та України – результати на початку ХХ ст. і регіональні особливості», «Російська і українська революції», «Утворення СРСР, неп і українізація», «Перша п'ятирічка і голод 1932–1933 рр.», «Тридцять роки в Росії та Україні: регіональні аспекти», «Друга світова війна: долі народів Росії та України», «Радянська людина після війни: загальнорадянське і національне», «Перебудова: спільні мрії і національне “розлучення”», «Шляхи незалежності: національні моделі і міждержавні відносини», «Російсько-українські відносини на початку ХХІ ст.».

Учасники засідання визнали необхідність і очевидну корисність історіографічного діалогу істориків двох академічних спільнот, адже запропонований проект передусім допоможе кожній стороні виразніше усвідомити шлях, пройдений національною історіографією від кінця 1980-х рр. Оптимальним варіантом компоновання видання було визнано підготовку паралельних текстів у межах кожного розділу або з кожної проблеми. Обговорення проекту триватиме надалі.

Не менш зацікавлено присутні заслухали повідомлення *Т.Г.Таїрової* про перспективи спільного археографічного проекту, який уже фактично стартував минулого року (див.: *Таїрова-Яковлева Т.Г.* Літопис Самійла Величка: до питання про нове академічне видання // *Український історичний журнал.* – 2012. – №2. – С.190–198.). Ідеється про повне академічне видання тексту визначної пам'ятки козацького літописання ранньомодерної доби – літопису Самійла Величка. Учасниками проекту виступають Інститут історії України НАНУ, Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського (НБУВ), Російська національна бібліотека у Санкт-Петербурзі (тут зберігається оригінал). Передбачається, що кількатомне видання міститиме метаграфований текст пам'ятки з різночитаннями за списком, що зберігається в НБУВ, а також за попередніми публікаціями, повний словопоказчик до тексту, факсиміле. Видання здійснюється за підтримки Фонду катедр Українознавства (США). Наступне засідання комісії має відбутися в Україні у жовтні 2013 р.